

Čarovné topánky

Žil raz chudobný želiar s dvoma synmi vo veľkej biede. Čo ako starostlivo obrábal svoj kúsok prenajatého poľa, nedalo mu chleba pre tri lačné hrdlá. A kdeže by mu ešte zvýšili aj peniaze na nájom? Zlý gazda žiadal veru vysoký nájom od biedneho želiara.

Raz prišiel čas rátania. Úbohý želiar nemal ani groša a trýpol hrôzou pred gazdom. Sám si netrúfal poprosiť ho, aby mu pozhovel, nuž poslal k nemu syna. A syn čo prosí, to prosí, no gazda mal srdce z kameňa.

– Ak mi nájom do posledného groša nevyplatíte, – zahromžil, – naskutku vás vyženiem!

Chlapec sa s plačom pobral domov. Ide, od hanby a žiaľu len tak nohami zapletá, a tu sa mu prihovorí šedivý starček:

– Čože plačeš, synak?

Chlapec sa mu vyžaloval: – Doma niet ani groša, iba hlad, a gazda nás chce z chalupy vyhnať. Ale kde máme vziať na nájom? – povedal naostatok plačky. Šedivý starček ho potešil:

– Nič si z toho nerob, synak. Mám topánky, čo ti pomôžu. Ak mi pôjdeš za kmotra, budú tvoje!

Chlapec sa starčekovi prisľúbil a hneď sa ho i spýtal: – A kde bývaš, deduško?

– Kde bývam, tam bývam, veď ťa ta topánky samy zanesú! – odpravil ho starček.

Chlapec si teda vzal topánky, poďakoval sa a šiel ďalej. Keď doma všetko vyrozprával, otec mu radil, aby šiel za toho kmotra.

A tak si chlapec obul topánky. Len čo ich mal na nohách, už ho začalo čosi poháňať, ba ťahať. Odrazu vyhupol sa do výšky, prudkejšie ako najohnivejší tátoš.

A tu, ani sa nenazdal, topánky ho priniesli k moru. Celý sa preľakol, čo sa to robí. Spamätal sa, iba keď stál pred prekrásnym zámkom.

Tu privítal chlapca šedivý starček: – Nezabudol si na moje želanie, – povedal mu, – odmena ťa neminie.

Potom pozval chlapca na krst a skmotrili sa. Po krste dal starček chlapcovi škatuľku a povedal mu:

– To si vezmi na pamiatku od kmotra. Ale do škatuľky nepozerať, pokým neprídeš domov!

Chlapec sa ani nenazdal, už ho topánky niesli domov. Neďaleko chalupy sa topánky zastavili. Chlapec pozrie na zem, a čo vidí? Pred ním leží mešec peňazí. Chlapec ho zdvihol, a len čo si ho stihol vopchať do vrečka, už ho topánky niesli ďalej.

Keď sa šťastlivo dostal domov, vytiahol škatuľku, čo bol dostal od kmotra, otvoril ju, a tu sa znej vygúľala zlaté vajce. Prask! vajce sa rozbilo a z neho sa vyvalí prekrásny zlatý zámok.

Tak sa stal chlapec zámockým pánom a do svojho prekrásneho príbytku prichýlil otca i brata.

Ale vo svojej radosti nezabudli ani na dlh. Chlapec vzal peniaze z nájdeného mešca a šiel zaplatiť gazdovi. Ten sa hneď začal vypytovať, kde len vzali toľké peniaze. O chvíľu mu chlapec všetko porozprával.

Skúpy gazda nemal chvíľu pokoja, čo ho zožierala závisť a túžba zmocniť sa zámku. Hneď sa i pobral, že ho pozrie. A keď jeho chamtivé oči uzreli toľkú krásu a bohatstvo, nemeškal a šiel k svojmu želiarovi. Vraj celý zámok je jeho, lebo je na jeho pozemku a jemu patrí i pole na širom okolí. – Ale aby si videl, že som človek, – povedal napokon želiarovi, – nechám ťa tu bývať, ak mi budeš platiť ročné nájomné. – A keď povedal koľko, želiarovi sa až hlava zakrútila. No nemohol inak, iba prisľúbiť.

Gazda potom chcel, aby mu chlapec ukázal čarovné topánky. Keď ich uvidel, zahromžil:

– Takých topánok ti netreba. Kde by si sa v nich motal? To už mne inak pristanú, ja stále chodím po svete!

Gazda si obul topánky a hneď vzlietol ako víchor. Topánky ho odniesli do mora a nikdy sa už odtiaľ nevrátil. Vo vode stihol chamtivca spravodlivý trest. Avšak statočný želiarsky syn žil spolu so svojimi dlho a šťastlivo ako zámocký pán.

Pavúk a mucha

Dávno-pradávo kraľoval na svete kráľ, ktorý mal takú moc, že ho poslúchali všetci ľudia i zvieratá, ba aj vtáčiky a chrobáčky na zemi. Ale ťažko sa veru vtedy žilo, lebo nebol na zemi oheň. Len čo slniečko zapadlo za vršky, všade sa rozhostila tma tmúca ako vo vreci.

Ľudia vedeli, že plameň blčí v pekle, ale nik sa ta neodvážil ísť.

Jedného dňa zvolal kráľ všetkých svojich radcov k sebe a dlho predlho sa radili, ako odmenia odvážlivca, ktorý im z pekla prinesie oheň.

Napokon sa dohodli, že ten, kto prinesie kráľovi oheň, bude naveky slobodný, aj jeho deti budú slobodné, môže jesť zadarmo zo všetkých stolov a nik ho nesmie od nich odháňať.

Kráľovskí poslovia rozniesli novinu po celom svete a zakrátko o nej vedeli ľudia i zvieratá, vtáčiky aj chrobáčky.

Keď sa novina dostala do uší pavúčikovi tkáčikovi, ten veru nelenil, a hneď začal tkať pavučinku. Tká jeden deň, tká druhý deň a na tretí deň, keď je pavučinka už poriadne dlhá, vybral sa pavúčik do pekla. Šiel, šiel, až prišiel k železnej bráne. Jeden koniec pavučinky priviazal o hrubý stĺp a šup! spustil sa po nej dolu. Zaliezol do najtmavšieho kútika, aby ho nik nevidel, a čakal. Keď čerti zaspali, pavúčik sa prikradol k ohňu, zobral žeravý uhlík a po pavučinke sa vyškríbal späť. Lenže uhlík bol poriadne ťažký a pavúčik ustal.

Chvíľočku si oddýchnem a pôjdem ďalej, myslí si pavúčik.

Ľahol si pod strom do mäkkej trávy, uhlík si dal za hlavu a tvrdo zaspal. Slniečko už zapadlo za vršky, a pavúčik len spí a spí. Tu priletí mucha bzučalka a čo nevidí: pod stromom spí pavúčik a za hlavou mu blčí žeravý uhlík. Mucha nelenila, žeravý uhlík schmatla a podľho ku kráľovi.

– Najjasnejší kráľ, nesiem ti z pekla oheň. Nože mi daj odmenu, ktorú si slúbil!

Natešený kráľ vystrojil bohatú hostinu a muče bzučalke odovzdal listinu s kráľovskou pečaťou, na ktorej stálo napísané:

Mucha bzučalka môže jesť zadarmo zo všetkých stolov.

Keď sa pavúčik sedmospáč prebudil, po žeravom uhlíku nebolo ani chýru ani slychu. Pobieha, neborák, sem a ta, hľadá uhlík, ale márne. Všetky zvieratká sa z pavúčika смеjú a vravia mu:

– Pavúčik tkáčik, vari si nepočul, že oheň priniesla kráľovi mucha bzučalka?

Keď to pavúk počul, zlostne zvolal:

– Mucha je zlodejka, mucha je veľká zlodejka! Okradla ma! Ja som vyniesol oheň z pekla, mne patrí kráľovská odmena.

Pavúčik sa vybral za kráľom a všetko mu vyrozprával. Kráľ počúva, počúva a napokon vraví:

– Uveril by som ti, pavúk. Ale ako mi dokážeš, že ťa mucha okradla? Nik ju pri tom nevidel.

Pavúčik odišiel zo zámku s dlhým nosom. Rozhodol sa, že to tak nenechá. Muchu musí potrestať.

Na druhý deň zvolal všetky pavúky, veľké aj malé, a vyrozprával im, ako mu mucha ukradla oheň a klamstvom si vyslúžila kráľovskú odmenu. Takto okradla všetky pavúky. Pavúky sa rozhnevali a vymysleli trest: budú tkať pavučiny a beda muče, ktorá sa do nich zamoce!

Od tých čias pavúky tkajú pavučiny a lapajú do nich muchy.

A muchy zasa zadarmo jedia zo všetkých stolov.